

Rondom het boek – de leeskringen van de Christelijke Plattelandsvrouwen Bond

1 januari 1980

Auteur: Theo Rensman

Volume: 11

Nummer: 3

Pagina's: 41-47

Documenten

- [moer_jrg11_022.pdf](#)

theo rensman n literatuur onderwijs rondom het boek a a n de leeskringen van de christelijke plattelandsvrouwen bond volwassene n in dit artikel geeft theo rensman medewerker van het pdi voor de leraarsopleiding te utrecht een beeld van literatuuronderwijs aan volwassenen met name aan christelijke plattelandsvrouwen volwasseneneducatie is uiteraard een van de zorgen van de von maar tot nu toe is er in moer nog vrijwel niets over geschreven een geschikte gelegenheid dus om twee heren tegelijk te dienen het artikel past prima binnen het thema literatuuronderwijs en zet tegelijk de schijnwerper op een niet zo algemeen bekende vorm van volwasseneneducatie overigens is het niet zo dat dit de enige groepering is met een dergelijk project in andere plattelandsvrouwen bonden worden ook boeken gelezen en op de open school ontbreekt literatuur evenmin theo rensman beschouwt zijn artikel tevens als een oproep aan hen die met volwasseneneducatie te maken hebben daarover te berichten in moer inl ei ding de leeskring hoort dus bij het terrein van volwas seneneducatie momenteel zijn ongeveer 1000 als het over volwasseneneducatie gaat denk je vrouwen lid van een leeskring voor meer dan 90 aan de moeder mavo open school open univer procent ouder dan 30 jaar en moeder van gemid siteit er zijn natuurlijk veel meer activiteiten op deld 3 a 4 kinderen voor het grootste deel zijn dit gebied minder spraakmakende en kleinschalige huisvrouw een klein percentage heeft daar ger vaak voortkomend uit particulier initiatief naast een parttime baantje werkt mee in het aan een daarvan de leeskringen van de christelij eigen bedrijf of doet vrijwilligerswerk ke plattelandsvrouwen bond wil ik in dit artikel de leeskring heeft ook alles te maken met litera aandacht schenken en ik hoop duidelijk te kun tuuronderwijs onderwerp van gesprek bij de bij nen maken dat het de moeite loont er kennis van eenkomsten is moderne literatuur en dan gaat het te nemen vanuit het oogpunt van volwassenen bijvoorbeeld om boeken van hermans peskens educatie en vanuit het oogpunt van literatuuron ruyslinck wolkers en steinbeck derwijs de doelstellingen van de

leeskring zoals de werk 41 groep rondom het boek die formuleert zijn de stroomlijnd weergegeven vormen het tweede zelfde waarmee menig leraar uit het middelbaar deel van dit artikel daaraan vooraf gaat een kor onderwijs zijn literatuurlessen tracht te kruiden te beschrijving van het project als geheel geput informeren over de moderne literatuur van uit tot nu toe intern verschenen stukken 1880 tot heden stimuleren tot gericht en bewuster lezen van opzet en werkwijze deze literatuur de verschijnselen van deze tijd het gedrag van de aanleiding tot het ontstaan van het project is zichzelf en dat van de medemens beter leren de wens van een aantal c p b leden geweest iets kennen en begrijpen en door gesprekken hier te doen aan de onzekere gevoelens die zij hadden over beter in staat zijn een eigen levenshouding met betrekking tot de op de middelbare school dingen te bepalen door hun kinderen gelezen boeken beschrijven specifiek voor volwassenen is daarnaast de volgen van seksualiteit pessimistische levensvisies gende doelstelling veelvuldig in moderne literatuur aanwezig waar door op de hoogte te zijn van de moderne literatuur met de leerlingen op school werden geconfronteerd beter in staat zijn met eigen kinderen teerd vormden mogelijke bronnen van spanning en anderen in je omgeving hierover in gesprekken het verlangen deze lezerservaring van de te komen eigen kinderen te kunnen begeleiden en de wens zichzelf als lezer te ontwikkelen leidden tot het geïnteresseerd geraakt in het project nam ik een verzoek aan het bondsbestuur van de c p b hier tact op met wil van wenum uitstroeide initiatief voor iets in het leven te roepen tiefneemster van de leeskring zij gaf mij allerlei de doelstelling van de c p b luidt werkzaam te materiaal onder meer de in de leeskring gebruik zijn in het belang van bewustwording vorming te leeslijsten waarin over de te bespreken boeken ontwikkeling en welzijn van haar leden op het informatie wordt gegeven en discussiepunten terrein van gezin arbeidssituatie en samenleving worden geformuleerd na lezing hiervan bleef ik daarbij moet natuurlijk aangetekend worden dat zitten met de vraag wat gebeurt er nu precies als de c p b een christelijke organisatie is het je literatuuronderwijs geeft zonder de in het mid bondsbestuur vond het verzoek binnen de doelbaar onderwijs meespelende selectiedwang en stelling passen door het lezen van literatuur en motivatieproblemen is de weg naar diverse doe met name de moderne literatuur krijgen we in len veel gemakkelijker te begaan en wat zijn zicht in deze tijd in de snel veranderende samen daarnaast weer specifieke problemen hoe moet leving maar vooral leren we hierdoor de mens je volwassenen begeleiden die weinig of geen en van deze tijd kennen kele ervaring hebben met het lezen van literatuur levert droomwerelden streekro tuur ook interessant leek me de vraag of de literatuurmans zijn bevestigend werken met standaardty ratuuronderwijstraditie van de middelbare school pen zodat alleen echte literatuur in aanmerking een zeker uitstralings-effect heeft naar de lees komt als spiegel van de eigen tijd kring doordat elementen daarvan hun invloed het bondsbestuur realiseerde zich wel dat het le uitoefenen op verwachtingspatronen van de delen van literatuur om verschillende redenen be neemsters zoals ze die hebben opgebouwd op langrijk maar niet gemakkelijk is en dat om grond van informatie van hun kinderen twee redenen de boeken zelf zijn soms moeilijk om daar meer zicht op te krijgen nam ik op en de uitwerking op gevoel en denken kan zeer nieuw contact op met wil van wenum zij

stelde indringend zijn vandaar dat een kritische instel voor over mijn vragen een gesprek te arrangeren ling goede begeleiding en gesprekken daarover met haarzelf en met annie bos uit nijkerk lid broodnodig zijn want door het lezen van litera van de begeleidende landelijke commissie en tuur wordt veel los gemaakt iemand met enige ervaring in het leiden van en van de andere kant werd als uitgangspunt zelf deelnemen aan een leeskring op 24 januari 1980 werkzaamheid gekozen dat wil zeggen de deel vond dit gesprek op een plezierige wijze plaats in neemsters aan de leeskringen praten met elkaar nijkerk veel van mijn vragen werden beant over het gelezen boek zonder rechtstreekse hulp woord daarnaast kreeg ik aanvullende informa van een deskundige zij het met schriftelijke be tie belangrijke gedeeltes daarvan bewerkt en ge geleiding van de jaarlijks te bespreken boeken 42 lijst kinderen op die basis startten in september 1976 vier ex annie a het is inderdaad niet zo dat moeders perimentele leeskringen het enthousiasme bij de precies dezelfde boeken gaan lezen als hun evaluatie daarvan was groot genoeg om het pro kinderen op de lijst hebben dat is ook niet zo ject in september 1977 definitief landelijk te star verschrikkelijk belangrijk als je als ouder zelf ten op dit moment draaien ca 100 leeskringen ook moderne literatuur leest ben je daardoor in de verwachting is dat dit de komende jaren tot ieder geval in staat in de gevoelens van je kinde ca 200 leeskringen zal uitgroeien ren te komen want dezelfde of vergelijkbare de formule van zo n kring is dat er ongeveer 10 ideeën kom je in ontzaglijk veel boeken tegen deelneemsters zijn plus een begeleidster en dat er wil w en waar het om draait is dat prate n vier tot zes maal per jaar een bijeenkomst is waar op een boek van de dat jaar te lezen lijst centraal staat het is onzin om te menen dat niet alle on als afronding van deze informatie vermeld ik dat derwerpen er zich toe lenen voor kinderen de eerste drie lijsten gaan over de volgende boe beschreven te worden er zijn slechte onder ken werpen niet meer dan t aantal vingers op lijst 1 een hand die zich hier niet toe lenen marga minco het bittere kruid geen kibbelende ouders in kinderboeken ward ruyslinck wierook en tranen maken die echt nooit ruzie waar kinderen bij andreas burnier het jongensuur zijn bestaan er bomvrije gebieden voor jacob van velde de grote zaal kinderen in tijden van oorlog sterven er r j peskens twee vorstinnen en een vorst nooit kinderen meer van de honger in een clare lennart de ogen van roosje land waar hongersnood heerst worden kin arthur van schendel een hollands drama deren nooit aangerezen door dronken auto jan wolkers terug naar oegstgeest mobilisten kortom staan kleine mensen of lijst 2 jonge mensen niet evenzeer bloot aan geva jacqueline v d waals gedichten ren en bedreigingen als volwassenen mis pa la gomes sudah laat maar schien wel meer en is het niet buitenge jos vandelloo het gevaar woon nuttig voor kinderen om ook eens te w f hermans nooit meer slapen horen hoe andere volwassenen denken over anton koolhaas tot waar zal ik je brengen dingen waar ze meestal alleen maar hun john e steinbeck de parel eigen familie over horen spreken is een me ward ruyslinck de heksenkring ningsuiting genoeg lijst 3 toch heb ik menige onderwijzer horen het c jeugdboek voor het kind en zijn ouders zeggen heb ik nooit gemerkt dat er zo n jos vandelloo de muggen behoefte was aan dat soort serieuze boe f van eeden de kleine johannes ken anton koolhaas vanwege een tere huid staan de kinderen echt trappelend van

ongefbordewijk bint duld te vragen om rekenen aardrijkskunde doeschka meij-
ing robinson en geschiedenis hoe kunnen kinderen geen behoefte hebben aan iets
dat ze niet kennen gesprek over rondom het boek tussen annie door ze er nooit in
aanraking mee te bren bos wil van wenum en theo rensma n gen zo is dat doel-
stellingen het ty romein van der waa theo th toen het project startte kwam dat
medewerkster van de provinciale bibliotheek voort uit de wens je eigen kinderen
te kunnen centrale voor noord holland in begeleiden bij het lezen als ik het goed
zie is die met gezond verstand en liefde doelstelling wat op de achtergrond ger-
aakt en is deel 14 in de reeks buiten het boekje van he t het uiteindelijk veel meer
gegaan om de vraag nederlands bibliotheek en leatuurcentrum wat betekent litera-
tuur voor mijzelf wat komt in den haag er terecht van die eerste wens mee lezen
met je 43 over literatuur een middel is om contact met katholiek gezin een gere-
formeerd gezin etc als elkaar te leggen en dat kun je natuurlijk ook heel je leest
hoe zij dat als buitenstaander ervaa rt dan goed door elkaar te informeren over
verschillen vind ik dat je je als christen wel eens grondig mag de boeken uit de en-
queteformulieren die we bezinnen op de kritiek die op die manier van bui regel-
matig binnenkrijgen valt die tendens steeds ten naar je toe komt uiteindelijk
hebben we het weer te halen het is voor mijzelf een enorme net zo min als wie ook
bij het rechte eind en dat ervaring geweest en ik ben daardoor beter in moeten we
dan maar eens ieren contact gekomen met mijn kinderen a er speelt ook nog een
andere doelstelling mee th de tweede hoofddoelstelling is jezelf ont in de leeskring
en dat is het jezelf leren presente wikkelen en scholen waar gaat het jullie in we
ren in de groep je bewust worden van je eigen zen om mogelijkheden en daardoor
ook in staat zijn je a door het lezen van die boeken durven men eigen standpunt te
verwoorden in de groep dat sen meer na te denken over allerlei dingen die ze ont-
breekt bij heel veel mensen die hebben wel tot nu toe gewoon aan de kant ges-
choven heb een bepaalde gedachte ergens over maar die dur ben ze lezen het in
zo n boek en dan komt het ven ze niet naar voren te brengen en in de groep nog
uitgebreid aan bod op de bijeenkomst als ze worden ze gedwongen te zeggen
waarom ze een op die morgen binnenstappen voel je soms nog bepaald boek niet
goed vinden waarom hun ha een soort afweer en het is heel vaak zo als we het ren
bij wijze van spreken overeind gaan staan dan met elkaar besproken hebben dan
zeggen ze th zijn er ook zwijgers in de groep dat ze er nu anders tegen aankijken
en het boek a dat heb je natuurlijk in elk gezelschap we eigenlijk nog een keer zou-
den moeten lezen proberen daar via de instructies voor de gespreks th tegen wat
voor soort dingen kijken ze dan leidsters wat aan te doen daarin valt te lezen als
anders aan sommige mensen weinig of niets zeggen moet je a ik noem iets als
vloeken vanuit onze confes daar op inspelen door ze te vragen wat zij ervan
sionele achtergrond wijzen wij het vloeken af vinden of door gewoon te zeggen ik
heb jou nog goed stel dat vloeken veel voorkomt in een weinig gehoord in de
groep waarin ik zit werken boek dan is het de taak van de leidster van de we met
het experiment dat we het zonder vaste kring daar op in te gaan en de vraag te
stellen leidster doen iedereen komt dus een keer aan de naar het waarom daarbij
komt zo n groep soms beurt om leiding te geven aan het gesprek en dat tot een in-
terpretatie van het vloeken als een te is heel belangrijk er zijn leden bij die nog

nooit ken van onmacht een wanhoopskreet misschien een discussie geleid hebben hoewel ze er erg zelfs wel een gebed de vraag die dan overblijft tegenop zien doen ze het toch allemaal en het is is zijn het nog wel echt vloeken in elk geval ga een prima ervaring want als je merkt dat je dat je met de groep op zoek naar wat er achter zit kunt bevordert dit de bewustwording th het gaat dus om relativering van je eigen th literatuur is dus samenvattend een middel voor oordelen om na te gaan denken over je eigen leven om te w dat is een kant de andere is dat je ook beter praten met anderen je eigen kinderen bijvoor aan de weet komt wat je zelf tegenover bepaalde beeld en ook om je te leren je in een groep te ideeën te stellen hebt daarbij moet je in het oog uiten of deze te leiden houden dat we een christelijke organisatie zijn w dat klopt ik wil er nog aan toevoegen dat juist als christen vinden wij moet je andere het mij opgevallen is dat er zeer veel mensen zijn denk-wijzer die op het eerste gezicht bijvoorbeeld die kennelijk bijna nergens een klankbord hebben nihilistisch lijken goed leren kennen zodat je een voor hun gedachten en gevoelens zij komen daar beter inzicht krijgt in je eigen levensvisie maar heel intens en heel gretig mee voor de dag in de die relativering is minstens even belangrijk het groepen want daar kan dat wel ik durf gerust te feit dat je als christen wilt leven voorkomt niet stellen dat er duidelijk emanciperende werking dat je net zoals iedereen oogkleppen draagt van uitgaat van de leeskring daar dat het zo goed is eens te luisteren naar wat anderen over je te vertellen hebben kijk bijvoor didactische aanpak beeld eens naar een boek als het jongensuur th is er verschil tussen de wijze waarop een be van andreas burnier waar dat kleine meisje ongin-nende leeskring werkt en die van een groep die dergebracht wordt bij allerlei gezinnen een al een paar jaar bezig is 44 a je moet bij een beginnende groep eerst ver trouwen wekken als begeleidster heel veel deel in nederland wonen hooguit naar ik schat neemsters hebben nog nooit literatuur gelezen en een paar honderd mensen die kunnen be daar worden ze nu mee geconfronteerd en ze oordelen aan welke normen geschreven werk moeten hun gevoelens daarover uiten in een moet voldoen om tot 7iteratuur te mogen groep worden gerekend w vandaar wat de inhoud betreft dat de eerste lijst waarmee groepen starten ook een aantal niet hetty romein van der waa te moeilijke boeken bevat dat wil zeggen gemak met gezond vers tand en liefde kelijk te begrijpen en niet teveel aanstoort ge vend a en wat het proces in de groep betreft is het boek is het de bedoeling dat de groep uiteinde een kwestie van geduldig zijn als begeleidster en lijk tot ongeveer dezelfde visie komt of mogen er alert zijn op wat er naar boven komt een goede verschillen bli-jven gespreksleidster moet bijvoorbeeld aanvoelen dat w beslist ons principe is dat je eigen beleving ze tegen de kring moet zeggen laat het nu maar en wat voor jou allemaal meespeelt even belang even bezinken en laten we maar koffie gaan drin rijk is als bijvoorbeeld wat een of andere criticus ken als het gesprek teveel bepaalde emotionele er in een recensie van zegt omdat mensen zo ver kanten uitgaat je moet je mensen er met andere schillend zijn krijg je in een groep ook heel ver woorden voor behoeden dat ze teveel van zich schillende interpretaties die uitwisseling daa rvan zelf in de kring leggen en daar later spijt van krij werpt vaak een heel ander licht op bepaalde za gen een gulden regel van groepen is ook dat wat ken maar wij proberen te beklemtonen dat het in de kring gezegd is nooit

naar buiten mag dat uiteindelijke doel is zelfvertrouwen krijgen als betekent een veilige sfeer waarin je dingen kunt lezen je mag dus gerust een andere mening over zeggen en voor heel wat deelnemers is het een boek hebben dan wie ook opluchting dat ze eindelijk bepaalde gevoelens aan een heel boeiende kant van het begeleiden konden uitspreken natuurlijk moet de groep ook van een leeskring is dat je de deelnemers niet te groot worden dan wordt de sfeer ook groeien in het begin hebben ze bijvoorbeeld niet weer minder besloten minder veilig in de gaten dat sommige dingen heel mooi beeldt de rol van de begeleidster is in elk geval van de hand gezegd worden bij de behandeling van te grote betekenis begrijp ik wordt die betekenis terug naar oegstgeest van Jan Wolkers kreeg ik het kleiner naarmate de groep langer draait gevoel dat er als het ware agressie tegen mij als dat kun je wel zo ongeveer zeggen als de leidster van de kring ontstaan was het ging er deelnemers inderdaad voldoende zelfvertrouwen tijdens de bespreking nogal emotioneel aan toe weten hebben gekregen en zo hoort het om een jaar later kwamen verschillende er nog eens tot een eigen interpretatie te komen en de dingen op terug en zeiden die Jan Wolkers dat vinden ook uit te spreken dan is de gespreksleidster we nog niks maar we moeten eerlijk toegeven iemand die het gesprek in goede banen leidt zou hoe hij schrijft dat is fantastisch dat is voor mij dat ze zich erg hoeft in te spannen om te bevestigen dat ze hebben leren onderscheiden de paalde mensen extra uit te nodigen iets te zeggen inhoud en de manier waarop dingen gezegd worden in de groep waar ik mee werk hebben we dus het den in het algemeen kun je trouwens zeggen dat experiment dat er helemaal geen vaste leidster is het de kringleden gaandeweg duidelijk wordt dat mijn indruk is dat dat heel goed gaat wie aan de het verhaal achter het verhaal de bedoeling van beurt is stort er zich met groot enthousiasme op het boek belangrijk is om allerlei informatie bij elkaar te zoeken ten tweede hoe worden begeleidsters van leeskringen cils boeken etc daarbij streven we ernaar dat zelf opgeleid degene die een bepaald boek bespreekt zich doorwelaas is daar maar weinig tijd voor een keer de problematiek daarvan ook bijzonder aangeper jaar komen ze per provincie bij elkaar dan sproken voelt doordat zij met een soortgelijke wordt over een stuk of drie boeken uit de nieuwe situatie te maken heeft gehad lijst gediscussieerd en over de overige krijgen ze ten derde in hoeverre mag nu iedereen die in een leesinformatie wat betreft het proces in de groep en kring zit haar eigen interpretatie hebben van een het begeleiden daarvan daarvoor moeten de 45 kringleidsters het stellen met uitgebreide schriftelijke instructies er komen wel problemen aan verschillende van die bewerkingen zijn afbod op die jaarlijkse dag maar we zouden er ze komstig van leraren Nederlands en hun probleemkerwet meer tijd aan willen besteden is dat ze de CPB en het publiek van de CPB nog niet zo goed kennen het niveau van de leden materiaal is heel verschillend worden als thema proloog ten vierde wat is de functie van het feit dat in de zijn lang niet bij iedereen bekend als men in een cahiers naast enige achtergrondinformatie een leeskring start maar je moet bij het niveau van aantal vragen is opgenomen bij het te bespreken jouw groep aansluiten vind ik wanneer de vraagboekgen naar het idee van de groep en mijzelf te moeten als je dat boek alleen maar leest en er geen lijken zijn of te weinig naar je eigen ervaring informatie vragen bij stelt heb je geen lei-

draad en geen lijn meren spring ik heel snel met die vragen uit het waarlangs de discussie gaat lopen wij raden aan cahier om en ga door naar de centrale vraag wat eerst het boek te lezen en dan nog een keer met betekent het voor jezelf de vragen ernaast tijdens de bijeenkomst ga ik th een ander punt is de keuze van de boeken gewoon de vragen langs en als het er te veel zijn is zelf mogen het alleen nederlandse boeken zijn dat wat mij betreft niet erg dan laat ik de rest ge en hoe wordt beslist welke boeken het worden woon zitten w we hebben in lijst 2 de parel van john th het viel mij op toen ik twee van die teksten steinbeck opgenomen en de gedachten van de vergeleek dat er een heel ander accent in voor werkgroep gaan beslist wel uit naar af en toe een kwam bij de ene serie vragen bij de muggen buitenlands boek er tussendoor bijvoorbeeld een van jos vandelloo gaat het systematisch om de per lijst wat betreft de keuze zelf die vindt betekenis die de tekst voor de lezer zelf heeft plaats door de werkgroep op grond van suggesties wat voor gegevens kun je uit de tekst halen over van gespreksleidsters en leden en daarbij worden een bepaald aspect en wat vind je hier zelf van thema s als bewustwording en emancipatie van de bij de andere die gaat over de kleine johannes vrouw ontwikkelingssamenwe r king waar de van van eeden zijn het vrijwel uitsluitend tekst c p b mee bezig is goed in het oog gehouden begripsvragen hoe reageert windekind op vooral in het begin van het project was er her johannes hunkering naar de gouden wolken haaldelijk de vraag vanuit groepen of er positief poort etc christelijke boeken op de lijsten konden bijvoor w dat hangt in grote mate af van de mensen die beeld diverse streekromans wij hebben daar al zo n bewerking maken dat moet je ook leren tijd op gezegd dat we juist de confrontatie met ten eerste moet je er voor oppassen dat je niet de veel chaotischer en moeilijker literatuur zoe alles tevoren al ve rtelt de hele thematiek bloot ken en het is plezierig te merken dat de vraag legt daarmee kun je het gesprek tevoren al dood naar zulke streekromans zeer veel minder is ge slaan ten tweede is je visie op het lezen zelf van worden de boeken die wij presenteren zijn ken grote invloed er zijn mensen die stellen dat je nelijk intrigerend genoeg om die andere niet aan een boek moet zien als een object iets buiten je bod te hoeven laten komen zelf daar ben ik het in ieder geval niet mee eens een boek is iets dat subjectief beleefd wordt na literaire aspecten tuurlijk moet je het wel eens doorbreken in een th de deelnemers worden zich gaandeweg kring en eventjes afstand scheppen maar het bewust van de manier waarop verschillende lite principe is dat je met mensen bezig bent en niet raire boeken geschreven zijn hoorde ik daar met een dood iets daarbuiten ik ben het dus straks wordt aan dat laten we maar zeggen helemaal eens met de tendens van dat artikel on esthetische aspect nog apart aandacht geschon langs in levende talen over de receptie estheti ken tijdens de bijeenkomsten en in de leeslijsten ca 2 het uitgangspunt is daarbij hoe de lezer de a in de eerste lijst was dat niet het geval toen tekst ervaart welnu ik tracht er aan bij te dragen kwam de vraag zelf naar voren uit de gespreks dat dit project in dezelfde richting werkt leidsterskring en zijn we het geleidelijk gaan in en wat betreft die door jou geconstateerde ver bouwen in de boekenlijsten schillen je moet elkaar als leveranciers van die w dat betekent dus dat we vanaf lijst 2 meer teksten natuurlijk zien te vinden en enig verschil nadruk zijn gaan leggen op de thematiek van he t

46 verhaal en de manier van schrijven zo wordt in th je bent er dus op tegen dat ritje van aspect discussiepunten een voorbeeld gegeven van een ten als tijd ruimte perspectief bij elk verhaal aan bepaalde manier van zeggen van deze schrijver en te stippen dan volgt de vraag kunt u nog meer voorbeelden w uitsluitend wanneer het een bepaalde beteke vinden en hoe e rvaart u zo n manier van zeggen nis heeft in het boek in kwestie a maar in de leeskring moet je gewoon beginnen met erover te praten thematiek wat is dat slot eigenlijk zo n woord kennen de meesten niet th wat vinden jullie zelf boeiend om tot slot te zulk soort begrippen bouw je langzamerhand op vertellen elke keer komt er weer iets bij w dat ik het geweldig vind dat c p b leden th vinden de deelnemers het wel zinvol om naar aanleiding van het deelnemen aan een lees met zulke voor hen kennelijk moeilijke begrippen kring zijn gaan studeren naar de havo de moe bezig te zijn der mavo zijn gegaan a ik constateer niet anders dan dat ze zeer leer a en het feit dat ze veel meer gaan lezen dat ze gierig zijn ook op dat gebied lid worden van de bibliotheek en als ze daar ko th is er iets te merken van de uitstraling van de men ook weten wat voor boeken ze moeten pak middelbare school ik bedoel dit de kinderen ken het geeft geweldig veel voldoening als je van deze moeders worden geconfronteerd met daaraan kunt bijdragen structuuranalyse en op grond daa rv an denken de th bedankt voor het boeiende gesprek en veel moeders dat dat bij literatuuronderwijs hoort en succes met jullie projectl a verwachten in de leeskring net zoiets w ik heb het wel meegemaakt dat deelnem noten sters met allerlei termen aan kwamen zetten en geciteerd uit informatiemap rondom het b oe k in de vraag moeten we daar niets mee doen die terne publikatie hadden ze kennelijk gehoord van hun kinderen r t segers leerlinggericht literatuuronderwijs dus jouw vraag klopt wel maar dat geldt zeker een pleonasme in levende ta en 346 november niet voor allemaal ik ben in elk geval een tegen 1979 p 811 822 de weergave van het gesprek is v oor publikatie in standster van zulk soort systematische en uitge moer door wil en annie gelezen zij gaan accoord breide structuuranalyse wanneer het in een ver met de manier waarop de werkelijkheid van het ech haal zelf belangrijk is doordat het bijvoorbeeld te gesprek op hier en daar ingrijpende maar steeds helemaal vanuit de ik figuur verteld is ligt het an goedbedoelde wijze geweld is aangedaan wie meer ders dan is het heel zinvol te vragen je hoort wil weten over rondom het boek of er bijvoorbeeld aan zou willen meewerken neme contact op met wil alles maar vanuit een gezichtshoek wat voor van wenum wolweg 21 3776 lm stroe effect heeft dat hoe heb je dat e rvaren tel 03423 1302 adressen van de auteurs in dit nummer gastredacteur theo rensman herenstraat 37 3985 rr werkhoven tel 03437 636 wam de moor surinamestraat 5 6524 kk nijmegen tel 080 23082 2 gerard bohncke jupiter 1001 1115 tx duivendrecht joke olie hoogte kadijk 155 1018 bj amsterdam haije stobbe missouri 23 1186 jt amstelvee n jacques de vroomen zeesweg 2 5475 pp sevenum tel 04767 1478 willem mooijsman jeruzalem 6 6881 jj velp tel 085 621090 47